

✓ Працювати з програмним забезпеченням з відкритим кодом і використовувати відкриту блокчейн-ланцюжок.

✓ Керувати проектом так, як якщо б це було розміщення на регульованому ринку, включаючи розкриття інформації про ризики, оцінку інвесторів, протидія шахрайству і відмиванню коштів, а також звітність для інвесторів.

✓ Зарезервувати частина токенів на покриття витрат по будь-яким ліцензійним зобов'язанням, на виплату штрафів і т.п.

✓ Заборонити розробникам продавати належні їм маркери до тих пір, поки не будуть досягнуті цілі проекту.

Зараз ICO - це Дикий Захід фінансової сфери. Однак в минулому безліч нових ринків були приведені в цивілізований вигляд. Акуратна робота з цим інструментом дозволить мінімізувати ризики і залучити фінансування в блокчейн-проекти.

Список літератури:

1. Сидоренко З.А. Аналіз основних переваг та недоліків ICO/ International Scientific Journal “Internauka”.

УДК 336.717

А. Є. Буряченко
д. е. н., професор кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОМБАРДІВ

Діяльність ломбардів заслужено можна вважати одним з найбільш старих видів кредитування населення. Батьківщиною ломбардів вважається область Північної Італії – Ломбардія, де в XIII столітті почали виникати банківські контори, котрі видавали позики під заставу. В Україні ж ломбарди почали з'являтися наприкінці XVIII століття. Видавали вони позики під заставу золотих та срібних речей.

На сучасному етапі розвитку економіки України значну частину небанківського кредитування громадян забезпечують саме ломбарди, оскільки зростання їх витребуваності досить тісно пов'язане з загальним спадом в країні. Цю думку можна підтвердити сталим розвитком основних показників діяльності ломбардів в порівнянні з попередніми періодами в аналізованому 2016 році (табл. 1). Дана тенденція зберігається досить тривалий період часу. В законодавстві України визначено, що ломбардом є фінансова установа, виключним видом діяльності якої є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів, під заставу майна на визначений строк і під процент та надання супутніх послуг ломбарду.

Таблиця 1

Показники діяльності ломбардів

Показник	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Станом на 31.12.2016
Кількість зареєстрованих установ	456	473	479	477	482	456
Активи по балансу, (млн. грн.)	1203,8	1558,4	1518,6	1710,3	2218,6	3317,7
Власний капітал, (млн. грн.)	842,6	1035,2	995,3	970,4	1100,2	1481,6
Сума наданих фінансових кредитів під заставу, (млн. грн.)	7325,1	8945,4	8368,2	8410,8	12459,7	16718,0
Сума погашених фінансових кредитів, (млн. грн.)	7261,4	8761,1	8347,8	8202,3	12155,3	16414,7
Кількість наданих кредитів, (тис. один.)	9388,5	12267,8	12131,3	10930,1	10600,0	11943,6
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1013,2	1749,1	1164,7	1191,5	1164,8	1264,7

Значною частиною державного регулювання діяльності ломбардів є насамперед законотворча практика. Проте сьогодні, не зважаючи на вагу даного сегменту ринку, законодавчо діяльність ломбардів регулюється дуже скрутно. Результатом цього можна бачити недостатню захищеність прав та інтересів користувачів даних послуг як загалом, так і в порівнянні з іншими видами кредитування, що здійснюється в Україні.

Дане питання порушено досить давно. Тут немає проблематики як такої, тут є проблема. Тривалий час її вирішенням бачили проект Закону України

«Про ломбарди і ломбардну діяльність», проте 23 лютого 2017 року під час відповідного слухання Верховна Рада України не прийняла даний законопроект. В результаті чого в регулювання діяльності ломбардів так і не було внесено значних правок.

Наразі найбільш змістовно діяльність ломбардів врегульовується Положенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981. Також в основі діяльності ломбардів та її регулювання покладені положення Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV, Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV, Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III, Закону України «Про заставу» від 02.10.1992 № 2654-XII та інших нормативно-правових актах. Проте така розпорошеність не надає необхідних кордонів в діяльності та лише обтяжує можливість регулювання в даному секторі.

Основу регулювання діяльності ломбардів складає Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, котра зобов'язана розробляти та затверджувати нормативно-правові акти в даній сфері, контролювати діяльність ломбардів щодо надання ними фінансових послуг, тобто кредитів та позик та дотримання ними законодавства. Вона також надає можливість детального дослідження даного питання для більш широкого загалу через щорічний моніторинг основних показників та підсумків діяльності ломбардів. Це є досить позитивним явищем, проте не можна з впевненістю стверджувати про безперечну точність даних розрахунків, вони лише описують загальний стан на ринку.

Так аналіз даного ринку Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг показує досить цікаву статистику, де зазначається, що 3 перших ломбарди мають 34,6 % суми всіх наданих фінансових кредитів під заставу, 5 перших ломбардів налічують 46,8 % таких кредитів, 10 — 63,7 %, 50 — 89,5 %, а 100 — 95,6 %, за умови, що загалом

на початок 2017 року їх чисельність налічує 456 ломбардів. Ці дані говорять про нерівномірність розподілу задіяних ресурсів між ломбардами та змушує лише здогадуватись як функціонують і чим займаються інші 356 ломбардів висвітлених в дослідженні.

Крім того на поточному етапі своєї діяльності надання послуг ломбардами контролюється за допомогою: Міністерства фінансів України, що контролює діяльність ломбардів, пов'язану з реалізацією та обігом предметів закладу; Органів Державної фіскальної служби України, що досліджують дотримання ломбардами податкового законодавства; Державної інспекції України з питань захисту прав споживачів, що здійснює державний контроль за додержанням законодавства про захист прав споживачів тощо.

Тобто можна говорити, що ломбарди отримують різнобічне регулювання своєї діяльності, проте стверджувати про його дієвість з впевненістю неможливо. Навіть в своїй стратегії реформування державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг на 2015-2020 роки Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг згадала про ломбарди лише частково, тому наразі розглядати можливість швидкого врегулювання всіх суперечностей як в самій діяльності ломбардів, так і в регулюванні їх діяльності не варто.

Ю. В. Василен
к. е. н., доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,

С. В. Овчаренко
студентка 3-го курсу юридичного інституту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВИКОРИСТАННЯ ГАРАНТІЙ У КРЕДИТУВАННІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ